

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛЕКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА МУЗИЧНА КРИТИКА»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

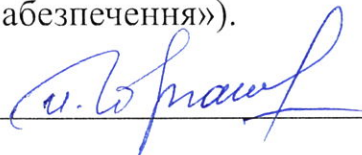
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о
2 0 2 5

Розробник: *Капітонова К. П.* – докторка філософії (PhD), викладачка циклової комісії «Теорія музики».

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Лекторська майстерність та музична критика» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В5 Музичне мистецтво, освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025—2026 навчального року (на основі повної загальної середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Лекторська майстерність та музична критика» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В5 Музичне мистецтво затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

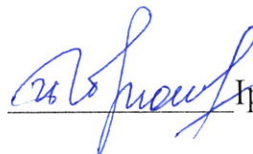
Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Лекторська майстерність та музична критика» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В5 Музичне мистецтво розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «28» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії «Теорія музики»

Ірина ГОРЧАКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність – В5 Музичне мистецтво	Рік підготовки – III
Тижневих годин: аудиторних –2 самостійної роботи – 3,2	Освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестр –V
Вид контролю – залік (V семестр)	Рівень освіти – фахова передвища освіта	Аудиторні заняття– 34 годин
	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота здобувачів освіти 56– години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета – всебічний розвиток компетентних професійних фахівців, здатних до публічної музично - просвітницької та популяризаторської діяльності; формування свідомої професійної позиції щодо актуальності музично - просвітницьких заходів у творчому тандемі з виконавцями різних спеціалізацій; оволодіння потребою створювати та реалізовувати свої власні музично - просвітницькі проекти на підставі сучасних методів PR-моделювання із застосуванням сучасних інформаційних технологій; формування у майбутніх фахівців сучасного творчого мислення на основі теоретичних знань і практичних навичок у сфері комунікації з питань популяризації музичного мистецтва.

2.2. Завдання:

- розвиток навичок публічного виступу та сценічної культури мовлення;
- оволодіння умінням створювати та виголошувати лекторську промову;
- формування професійної характеристики лектора-музикознавця та розуміння його ролі у музично-просвітницькій діяльності;
- засвоєння специфіки підготовки тематичних лекцій і концертних програм;

- набуття практичних умінь зі створення плану-сценарію музичного заходу та підбору матеріалів до нього;
- розвиток навичок написання анотацій, прес-релізів, анонсів, рецензій та інших жанрів музичної критики;
- формування уміння аналізувати музичні твори та події в різних критичних жанрах (рецензія, огляд, есе тощо);
- виховання творчого мислення та вміння поєднувати музикознавчі знання з сучасними інформаційними технологіями;
- набуття досвіду створення та реалізації власних музично-просвітницьких проєктів.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання:

РН 1 Спілкуватися державною мовою усно і письмово в процесі навчання та виконання завдань.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Публічна діяльність музикознавця. Професійна характеристика лектора-музикознавця. Лекторська промова як різновид публічної музикознавчої діяльності. Творчі портрети відомих лекторів-музикознавців. Професіограма лектора-музикознавця, сценічний образ, роль і завдання лектора-музикознавця.

Тема 2. Специфіка тематичних лекцій і концертних програм. Музично-просвітницькі заходи, присвячені історії музичних інструментів, музичних жанрів, окремих видатних музичних творів; окремих виконавців та виконавських колективів; конкурсів, фестивалів, вистав.

Тема 3. Контекстні фактори підготовки публічного музичного заходу. Специфіка визначення характеристики слухацької аудиторії, акустичних умов приміщення. План-сценарій і хронометраж концерту / лекції концерту / тематичної бесіди / концерту соліста / концерту колективу. Композиція концерту, «мапа логічної вертикалі». Специфіка підбору літератури, її аналіз та систематизація. Специфіка використання візуального ряду в концертній програмі.

Тема 4. Практичні аспекти підготовки публічного музичного заходу. Специфіка складання анотацій до музичних творів у монографічній лекції-концерті. Специфіка складання анотацій до музичних творів у концерті з творів різних композиторів. Робота над сценічним виконанням промови. Специфіка підготовки прес-релізу, репортажу, інтерв'ю, анонсу, огляду, інформаційного повідомлення про публічний захід, що відбувся.

Тема 5. Специфіка музичної критики серед інших галузей музикознавства. Жанрова класифікація, різновиди, типологія, об'єкти музичної критики. Інформаційні жанри музичної критики: допис, анонс, репортаж, анотація, інтерв'ю. Аналітичні жанри музичної критики: рецензія, огляд, критична стаття. Художньо-публіцистичні жанри музичної критики: нарис, есе.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Індив
Тема 1					
Публічна діяльність музикознавця.	7		4		3
Тема 2					
Специфіка тематичних лекцій і концертних програм.	7		4		3
Тема 3					
Контекстні фактори підготовки публічного музичного заходу.	7		4		3
Тема 4					
Практичні аспекти підготовки публічного музичного заходу.	7		4		3
Тема 5					
Специфіка музичної критики серед інших галузей музикознавства.	8		4		4
Усього годин:	90		34		56

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми індивідуальних занять навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота.

<i>Назва теми, завдання</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Публічна діяльність музикознавця. Творчі портрети відомих лекторів-музикознавців. Складання професіограми лектора-музикознавця. Аналіз сценічного образу й ролі лектора. Створення короткого нарису або есе про одного обраного лектора.	12
Тема 2. Лекторська промова. Тематична лекція-концерт. Анотації до музичних творів. Написання й виконання фрагмента публічної промови на музичну тему. Розробка плану-сценарію заходу з урахуванням аудиторії та акустичних умов. Написання анотацій для монографічної програми та для концерту з творів різних композиторів.	15
Тема 3. Інформаційні жанри музичної критики. Створення анонсу, прес-релізу або репортажу про уявний концерт.	9
Тема 4. Аналітичні жанри музичної критики. Написання короткої рецензії або огляду концертної програми.	10
Тема 5. Художньо-публіцистичні жанри музичної критики. Написання есе чи творчого нарису про значення музично-просвітницької діяльності.	10
Усього годин:	56

9. Індивідуальні завдання планом не передбачені.

10. Методи та технології навчання

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

- вербальний метод (лекція, дискусія, бесіда тощо);
- практичний метод (семінарські заняття);
- наочний метод (ілюстративний та демонстративний);
- самостійна робота з науковою літературою (конспектування, рецензування, анотування);
- інформаційні методи новітніх комп'ютерних технологій (дистанційні, мультимедійні, веб-, віртуально орієнтовані тощо);
- проблемний метод (розв'язання завдань, наукове реферування);
- проєктний метод (індивідуальна науково-дослідна робота)

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання (усні та письмові) запланованих програмних результатів навчання:

- усна відповідь за темами «Публічна діяльність музикознавця», «Тематичні лекції та концертні програми», «Контекстні фактори підготовки публічного заходу», «Практичні аспекти роботи лектора», «Музична критика»;

- письмові роботи, що містять створення анотацій, прес-релізів, сценарних планів концертних програм, прикладів інформаційних та аналітичних жанрів музичної критики, а також творчих портретів відомих лекторів (підсумковий контроль).

Врахування індивідуальної траєкторії кожного здобувача освіти є обов'язковим під час оцінювання.

Поточний контроль передбачає перевірку засвоєння матеріалу тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання практичних завдань та усного опитування. Завдання для поточного контролю:

- усні відповіді на теоретичні питання за темами курсу;
- письмові (практичні) роботи: складання анотацій, планів концертів, текстів промов;
- творчі завдання: створення прес-релізів, есе, портретів відомих музикознавців;
- аналітичні завдання: аналіз жанрів музичної критики, порівняння прикладів концертних програм;
- виконання публічного виступу (фрагмент лекції-промови).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання та здійснюється в останньому семестрі в терміни, що встановлені навчальним планом, у формі заліку. Вимоги до підсумкового контролю складаються з наступних складових:

- аналіз незнайомої концертної програми або критичної статті (визначення тематики, жанру, цільової аудиторії, комунікативних засобів);
- письмова робота: створення анотації до твору, сценарію концертної програми або прес-релізу;
- підготовка короткої рецензії чи огляду музичного заходу;
- усна відповідь на теоретичні питання з курсу;
- демонстрація фрагмента лекторської промови.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти визначаються Положенням про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни «Лекторська майстерність та музична критика»:

«Зараховано» (А-Е за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

- який виконав робочу програму за результатами поточного контролю;
- виконав блок самостійної роботи (творчі та аналітичні завдання);
- за підсумковим оцінюванням демонструє:
 - знання професійних характеристик лектора-музикознавця, вміння аналізувати його діяльність;
 - навички складання сценарію концертної програми з урахуванням аудиторії та умов проведення;

- о уміння створювати тексти інформаційних та аналітичних жанрів музичної критики (анотації, прес-релізи, рецензії);
- о здатність виконати короткий публічний виступ, дотримуючись вимог сценічної культури та логіки викладу;
- о розуміння місця та функцій музичної критики у культурному просторі.

«Не зараховано» (FX-F за шкалою ECTS) ставиться здобувачу освіти:

- який протягом семестру має понад 70% не відпрацьованих заборгованостей;
- не володіє теоретичним матеріалом курсу;
- не може:
 - о дати визначення основних понять (лекторська промова, концертна програма, жанри музичної критики);
 - о скласти простий план-сценарій музичного заходу чи написати анотацію;
 - о підготувати інформаційний чи аналітичний текст (анонс, рецензія, огляд);
 - о виступити з фрагментом промови;
 - о пояснити специфіку ролі лектора-музикознавця або функції музичної критики.

12. Методичне забезпечення

- 12.1. Робоча програма навчальної дисципліни.
- 12.2. Силабус навчальної дисципліни.
- 12.3. Завдання до самостійної роботи здобувачів освіти.
- 12.4. Завдання для поточного та підсумкового контролю.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Голуб Н. М. Музична рецензія як жанр. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2021. № 4. С. 43–53.
2. Лігус М. Перформативні виміри академічної і публічної філософії. *Наукові записки НаУКМА. Історія і теорія культури*. 2023. Т. 6. С. 57-64.
3. Педагогічна майстерність: підручник / [Т. В. Петровська, Г. В. Жукова]; за заг. ред. Т. В. Петровської. К.: Позднішев, 2024. 402 с.
4. Теслюк В. М. Основи красномовства: навч. посіб. К. : ЛіраК, 2020. 524 с.

Додаткова:

1. Берегова О. Сучасні комунікаційні технології в культурі України. Навчальний посібник. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с.
2. Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». К., 2005. 16 с.
3. Благун Н. М. Основи культури й техніки мовлення: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 41 с.
4. Гапотій В. Д. Основи ораторського мистецтва: навчально-методичний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. 168 с.
5. Граб У. Музикологія як академічна дисципліна : витоки, розвиток, проблематика. Методичні рекомендації. Львів, 2007. 40 с.
6. Зінькевич О., Чекан Ю. Музична критика: теорія та методика: навч. посіб. Чернівці : Книги–ХХІ, 2007. 420 с.
7. Ісаєнко Т. К., Лисенко А. В. Риторика : навч. посібн. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 247 с.
8. Красницька О. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації : практикум. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2019. 110 с.
9. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку: навчальний посібник . Львів : Львівська політехніка, 2011. 248 с.
10. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення : навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 204 с.
11. Мельник Л. О. Музична журналістика: теорія, історія, стратегії. На прикладах із щоденної преси Львова від початків до сьогодення: монографія. Львів : ЗУКЦ, 2013. 384 с.
12. Олійник О. Б. Риторика : Навч. посібн. К. : Кондор, 2009. 170 с.
13. Ораторське мистецтво: підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова [та ін.]; за ред. : М. П. Требіна, Г. П. Клімової. 2-ге вид. Харків : Право, 2015. 208 с.
14. Серєда Н. В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХП», 2019. 304 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення : 21.08.25).
2. Національна історична бібліотека України. URL: www.nibu.kiev.ua/ (дата звернення : 24.08.25).
3. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККиМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/> (дата звернення : 20.08.25).
4. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/> (дата звернення : 18.08.25).
5. Національна спілка композиторів України. URL: <https://composersukraine.org/> (дата звернення : 22.08.25).
6. Ноти українських композиторів. URL: <http://ukrnotes.in.ua/> (дата звернення : 21.08.25).